

DANI EUROPSKE BAŠTINE U VELIKOJ GORICI

„Baština i arhitektura – prozor u prošlost, vrata u budućnost“

RUJAN - LISTOPAD 2025.

- **KULTURFEST**, rujan – listopad, Grad Velika Gorica

Organizatori: Udruga KulTur

Suorganizatori: Turistička zajednica Velika Gorica

KulTurFest je manifestacija suvremene umjetnosti koja ove godine posebnu pažnju

Primjer arhitektonskih prijedloga s KulTurFesta 2024

posvećuje povezivanju umjetnosti, suvremene i tradicionalne arhitekture središnje Hrvatske, s naglaskom na područje Turopolja. Program festivala usmjeren je na istraživanje i promociju tradicionalnih tehnika i materijala, osobito drveta, te njihovu primjenu u suvremenoj arhitekturi, urbanom planiranju i uređenju javnih prostora. Kroz niz radionica, sudionici će uz stručno vodstvo imati priliku osmišljavati javne i privatne prostore, davati vlastite prijedloge te se educirati o očuvanju tradicije u arhitekturi, ali i o suvremenim pristupima koji ne zanemaruju vrijednost baštine. Organizatori će predstaviti vlastite prijedloge za unapređenje prostora i provoditi ankete među građanima kako bi mapirali njihove želje, potrebe i stupanj podrške za različite inicijative vezane uz javne prostore. KulTurFest ima za cilj biti

Logo Udruge

platformom za dijalog između stručnjaka, građana i umjetnika, s željom očuvanja i reinterpretacije tradicije u suvremenom kontekstu, potičući inovativna rješenja i zajedničko promišljanje budućnosti javnih prostora.

Kontakt: 095 826 3439 Predsjednik udruge

- *Izložba fotografija „Prozori starih turopoljskih čardaka“*, ponedjeljak, 15.09.2025. – utorak, 30.09.2025., Područna knjižnica Galženica

Organizatori: Gradska knjižnica Velika Gorica i Područna knjižnica Galženica

Sudionici: David Bobesić

Izložba “Prozori starih turopoljskih čardaka” fotografa Davida Bobesića donosi jedinstvenu vizualnu priču o tradicijskom graditeljstvu Turopolja, predstavljajući autentične detalje prozora i vrata na drvenim katnicama – čardacima, koje su obilježje ovog kraja. Izložba se održava u sklopu obilježavanja Dana europske baštine, naglašavajući važnost očuvanja lokalne kulturne i arhitektonske baštine. Ova izložba ne prikazuje samo arhitektonske elemente, već i duh prošlih vremena, način života i vještinu turopoljskih majstora koji su od hrastovine stvarali domove otporne na vrijeme i poplave, podižući ih na stupove i ukrašavajući ih s mnogo pažnje i ljubavi. Svaka fotografija Davida Bobesića poziva posjetitelje da zastanu i promatraju detalje koji su često skriveni od pogleda – tragove ruke majstora, slojeve vremena i priče koje prozori čuvaju.

Izložba je posveta turopoljskim čardacima kao živim svjedocima baštine i identiteta ovoga kraja, te poziv na očuvanje i vrednovanje tradicijskih vrijednosti u suvremenom društvu.

Kontakt: galzenica@knjiznica-vg.hr

- *Radionica turopoljskog dijalekta „IŽA“, subota, 20. rujna 2025., 10-14h*, Turističko-edukativni centar Novo Čiče, Velikogorička ul. 147, Novo Čiče

Organizator: KUD „ČIČE“ Novo Čiče

Voditeljica radionice: Josipa Brigljević

Turopoljski dijalekt zaštićeno je kulturno dobro Republike Hrvatske od 2017. godine. Turopoljski dijalekt sve je manje u upotrebi te su mnogi nazivi, riječi i pojmovi zaboravljeni. Ova kreativna radionica i igraonica posvećena je učenju nekih već zaboravljenih pojmova i riječi vezanih uz predmete i prostore u IŽI (kući). Uči se na zabavan način, pitalicama, mozgalicama, slagalicama i kratkim filmićima. Radionica

je namijenjena djeci i mladima, a održat će se u prekrasnom parku autohtonih drvenih kuća, <https://kud-cice.hr/index.php/etno-naselje-novo-cice>

Prijava za radionicu na mail: sduvnjak@gmail.com;

Mob.: 099 684 9489

Fotografije: Arhiva KUD „Čiče“ preuzeto

- **Radionica Čardaci- turopoljska povijest i naslijeđe**, utorak, 30.09.2025., u 18.00 sati, Područna knjižnica Galženica

Josip Kos, slagalica čardaka, 2024.

Organizatori: Gradska knjižnica Velika Gorica,
Područna knjižnica Galženica

Suorganizatori: KUD Dučec, Mraclin

Sudionici: Josip Kos

Radionica Čardaci – turopoljska povijest i naslijeđe ima dva cilja: zaštitu čardaka – zaštitnih znakova Turopolja te edukaciju djece i mladih o povijesti, nastanku i namjeni

čardaka i njegovim karakteristikama u tradicionalnom, ali i modernom ruhu. Josip Kos, član KUD-a Dučec osmislio je jedinstvenu liniju proizvoda 3D printanih čardaka u obliku privjeska, magneta, figurice te slagalice za samostalno slaganje. Uz to, radionica će sadržavati rad s 3D olovkama pomoću kojih polaznici radionice mogu izrađivati tradicionalne turopoljske motive poput podgutnice, čardaka i slično

Josip Kos, figurice 3D čardaka, 2024.

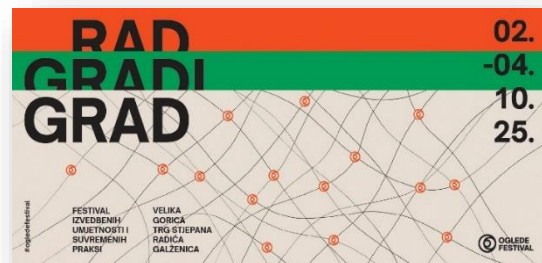
Kontakt: galzenica@knjiznica-vg.hr, josip.kos@gmail.com

- **O'GLEDE- festival izvedbenih umjetnosti i suvremenih praksi**, četvrtak, 02.10.2025. – subota, 04.10.2025., Velika Gorica - Trg Stjepana Radića i pripadajući kvart Galženica

Organizatori: Štoos teatar, Galerija Galženica, Pučko otvoreno učilište Velika Gorica

Suorganizatori: Zaklada Zamah, Udruga Trećeprstor, Turistička zajednica Velika Gorica

Sudionici: Slaven Tolj, Arbajt kolektiv, Ivan Gundić, Zlatko Majsec, Roko Nakić, Ivana Kalc, Tajči Čekada, Umjetnička škola „Franje Lučića“ Velika Gorica / plesni odjel, studenti Sveučilišta Vern i mnogi drugi. Izvedbeni program prate i dva glazbena nastupa.

O'glede, dizajn Kreativna agencija Vrisak, 2025.

Treće izdanje „Oglede“ festivala odvija se pod nazivom „Rad gradi grad“ , baveći se radom kao temeljnom ljudskom aktivnošću koja oblikuje ne samo društvene odnose, vrijednosti, stavove, naše slobodno vrijeme i ideje već i fizičke prostore – kvartove, ulice, gradove.

O'glede, dizajn Kreativna agencija Vrisak, 2025.

Ovogodišnji festival suvremenih umjetničkih praksi istražuje ulogu rada i radništva u stvaranju urbanih identiteta, arhitekture, prostora i kolektivne memorije i to na području kvarta koji je i sam nastao kao rezultat kolektivnog napora i rada njegovih stanovnika.

Kontakt: oglede.festival@gmail.com

- Izložba „Galženica: urbana utopija na periferiji“, petak, 03.10.2025., u 19.00 sati, Galerija Galženica

Organizator: Galerija Galženica

Sudionici: Antonia Vodanović, Ivan Buvinić, Ivan Gundić, Zlatko Majsec, Božena Končić Badurina, Renato Glogovčan, Radilište (Tajči Čekada, Ivana Kalc), Nela Drach, Tin Marušić

Obljetničkom izložbom "Galženica: urbana utopija na periferiji" obilježavaju se dvije važne obljetnice vezane uz povijest arhitekture grada – 45 godina djelovanja Doma kulture Galženica otvorenog 26. 11. 1980., kao i 50 godina od početka izgradnje stambenog naselja Galženica III.

U novoizgrađenom naselju Galženica, na Trgu Veljka Vlahovića, odnosno današnjem Trgu Stjepana Radića, 1980. godine otvoren je Dom kulture, čiji projekt potpisuje arhitektica Hrvojka Paljan, a u njemu je otvorena i prva velikogorička galerija za suvremenu umjetnost te knjižnica i manja dvorana za koncerte, predstave i filmske projekcije. Arhitektonsko-urbanističko rješenje stambenog naselja Galženica III, s planiranih 1.260 stanova za oko 4.000 novih

Novine Industrogradnja, članak o izgradnji naselja Galženica I i II, 1974.

stanovnika zaposlenih u okolnim tvornicama, realizirano je pod vodstvom projektnog ureda Industrogradnja.

Izgradnja naselja s kvalitetno koncipiranim urbanističkim planom, stanogradnjom,

Naselje Galženica III, Velika Gorica

javnim površinama, javnom plastikom, gradskim trgom, zelenim površinama i novim kulturnim sadržajima znatno je pridonijela stvaranju urbaniteta Velike Gorice 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća.

Proces urbanizacije započet 70-ih godina, u sklopu kojeg je izgrađeno naselje Galženica III, s otvorenim i zatvorenim javnim prostorima, odigrao je značajnu ulogu u formiranju nove moderne urbane strukture koja objedinjava sve sadržaje bitne za kvalitetu življenja.

Uz arhivsku građu, izložba donosi i radove suvremenih umjetnika (Ivan Buvinić, Ivan Gundić, Zlatko Majsec, Božena Končić Badurina, Tajči Čekada, Ivana Kalc...) koji u svom umjetničkom radu tematiziraju naselje Galženica.

Kontakt: galerija.galzenica@pouvg.hr / 01 6221 122

- *Svečani simpozij u povodu obilježavanja 800. obljetnice Plemenite općine turopoljske*, četvrtak, 16.10.2025., u 16.30 – 17.30 sati, Interpretacijski centar Muzeja Turopolja, Franje Lučića 15, Velika Gorica

Organizatori: Grad Velika Gorica, Plemenita općina turopoljska, Muzej Turopolja, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, HAZU Velika Gorica

Organizacijski odbor: Krešimir Ačkar, Lana Krunić Lukinić, Juraj Odrčić, Margareta Biškupić Čurla, Katja Matković Mikulčić, Dr.sc. Jasmina Nestić, Dr.sc. Petra Batelja Majić, Josip Popovčić, Vesna Župetić

Interpretacijski centar Muzeja Turopolja u Velikoj Gorici, 2024.

Program:

Otvaranje i pozdravni govori

Političke i društvene prilike u Plemenitoj općini Turopolje u prvoj polovici 19. stoljeća temeljem isprava obitelji Josipović, doc.dr.sc. Valentina Janković Barbarić, Hrvatsko katoličko sveučilište, Odjel za povijest)

KRATKI SAŽETAK

Izlaganje će se temeljiti na ispravama iz obiteljskoga fonda Josipović-Vojković koji se čuva u Hrvatskome državnom arhivu u Zagrebu. Dokumenti su nastali djelovanjem Jurja Josipa te Antuna Danijela Josipovića turopoljskih zemaljskih župana tijekom prve polovice 19. stoljeća. Potonji se na čelu turopoljskog plemstva zalagao za tješnju vezu s Ugarskom, a protivio se političkom i kulturnom djelovanju Ilirskoga pokreta. U ispravama se ogleda čitav niz onodobnih političkih i društvenih prilika u Trojednoj Kraljevini, te svakodnevnje stanovnika plemićke općine.

Obrana Turopolja u srednjem i ranom novom vijeku, dr.sc. Krešimir Regan, dr.sc. (Hrvatsko katoličko sveučilište) i Dubravka Latinčić (Leksikografski zavod Miroslav Krleža)

KRATKI SAŽETAK

Povijesno – geografska regija Turopolje u hrvatskoj historiografiji najpoznatija je prema svojim brojnim plemićkim obiteljima, koje su od XVI. st. bile okupljene u zajednicu pod imenom Plemićka općina Turopolje. No, manje je poznato da su usporedno s njima na području Turopolja prostrane posjede imale brojne velikaške i plemićke obitelji te viteški redovi koji su

za zaštitu svojih posjeda u Turopolju sagradili niz utvrđenja tijekom srednjeg i ranog novog vijeka. Iako su graditelji turopoljskih utvrda pripadali onodobnoj društvenoj eliti, sve donedavno one nisu bile obrađivane. Stoga je osnovni cilj ovoga izlaganja predstaviti i u određenoj mjeri produbiti dosadašnje spoznaje o njima, zbog čega je postavljen niz istraživačkih pitanja. Prvo, tko ih je izgradio i kada? Drugo, o kakvim se vrstama objekata i kompleksa radi? Treće, kakva je bila njihova geostrateška uloga u obrani Turopolja?

Historicizam u Turopolju, prof.dr.sc. Dragan Damjanović (Filozofski fakultet u Zagrebu)

KRATKI SAŽETAK

U izlaganju će se govoriti o najvažnijim ostvarenjima historicističke arhitekture realiziranim na području Turopolja u drugoj polovini 19. i početkom 20. stoljeća. Na polju sakralne arhitekture posebno se ističu crkve i kapele u Bukevju, Veleševcu, Mraclinu i Novom Čiču, kao i niz stilski raznolikih radova arhitekta Hermana Bolléa – u Gustelnici, Dubrancu i Velikoj Gorici. Na polju javne arhitekture poseban naglasak stavit će se na građevine realizirane u Velikoj Gorici: Kotarski sud, Prvu hrvatsku štedionicu te najamne kuće za Plemenitu općinu Turopolje.

Stoljeća školstva u Turopolju, dr.sc. Štefka Batinić (Hrvatski školski muzej)

KRATKI SAŽETAK

U izlaganju će se dati pregled razvoja školstva na području Turopolja u kontekstu razvoja školstva kao organiziranog sustava s naglaskom na prijelomnim točkama njegova razvoja u različitim državnim zajednicama u kojima se Hrvatska nalazila tijekom povijesti. Istaknut će se specifičnosti tog procesa na lokalnoj razini, analizirati dinamika osnivanja škola te naglasiti uloga pojedinih sudionika i kreatora školskog života u turopoljskim školama.

Glazbeni proplamsaji iz Turopolja, prof.dr.sc. Vjera Katalinić (HAZU)

KRATKI SAŽETAK

Turopolje resi bogata tradicijska glazba koja živi i danas u narodnim običajima, osobito Jurjeva i Ivanja. Međutim, i u prošlosti je bio ishodištem intelektualaca koji su dio svog stvaralaštva posvetili glazbi (Habdelić, Štoos, Lučić). Osim toga, u radu će se ukazati na sačuvana glazbala (orgulje, ali i nar. instrumenti), djelovanje istaknutih učitelja i orguljaša, a naročito na niz glazbenih društava koja se osnivaju od druge polovice 19. st.

Turopolje kao turistička destinacija, dr.sc. Jesenka Kranjčević, Institut za turizam

KRATKI SAŽETAK

U radu se želi prikazati prepoznavanje Turopolja kao turističke destinacije od prve polovice 20. stoljeća do danas. Zbog bogate prirodne i kulturne baštine Turopolje se sredinom 20. stoljeća najčešće prikazuje kao Zagrebačko izletišta a danas se prezentira kao samostalna turistička destinacija koja se ponosi i prezentira svoju baštinu kroz različite vrste turizma (ruralni, urbani, gastro, cikloturizam i dr).

Rasprava i zakuska

Sudjelovanje je besplatno, ali zbog ograničenog broj mjesta potrebna je prijava na mail: kultura@gorica.hr

- ***Dobar Štoos u kvartu: Odyssee / Odiseja***, nedjelja, 26.10.2025. – utorak, 28.10.2025., Velika Gorica, javni prostor

Organizatori: Štoos teatar,
Association la Princesse (Nancy,
France)

Suorganizatori: ToploCentrala
(Sofia, Bulgaria), ACT –
Independent Theatre Festival
(Sofia, Bulgaria), Cirkuskolektiv
(Split, Croatia)

Sudionici: Laurent Boijeot, Valia
Kardi, Clément Martin i stanovnici
Velike Gorice

Clement Martin, New York

Odiseja je rezultat međunarodne suradnje (Francuska - Bugarska -Hrvatska), performans u javnom prostoru tijekom kojeg umjetnici premještaju namještaj kroz grad i nastanjuju ga. Performans nikada ne prestaje, a ovi ulični stanovi služe i kao

Clement Martin, Tokyo

životni prostori za izvođače - za jelo, spavanje i život - i kao gostoljubiva mjesta za prolaznike da popiju kavu, porazgovaraju i podijele obrok. To je pauza u gradskom ritmu. Odiseja je poziv na usporavanje, na promjenu perspektiva, na susrete i uživanje u trenutku, na smijanje i na razgovor, kako bi se stvorila zajednička iskustva na pločnicima naših gradova i uspomene upisane u privremenu arhitekturu.

Kontakt: dobarstoos@gmail.com

- **Javni akordi Franje pl. Lučića**, utorak, 28.10.2025., u 19.00 sati, Gradska vijećnica, Zagrebačka 37

Organizator: Pučko otvoreno učilište Velika Gorica

Sudionici: Ratko Cvetnić, akademik

Ratko Cvetnić, pisac i sportski djelatnik, rođen je 26. lipnja 1957. u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju te na Filozofskom fakultetu apsolvirao komparativnu književnost i povijest umjetnosti. Od 1986. do 1998. radio je u novinskoj kući Vjesnik, a od 1998. stručni je tajnik u Zagrebačkom sportskom savezu.

Premda se u leksikografskim natuknicama navodi kao "skladatelj, orguljaš, glazbeni pedagog i teoretičar" Franjo pl. Lučić kao javni djelatnik svojim radom na području Turopolja zaslužuje poseban osvrt. U tom dijelu Lučićeve biografije osobito se ističu tri uzastopna mandata na dužnosti turopoljskog župana, od

1918. do 1927. godine, u vrijeme kad se Turopolje, kao i čitav hrvatski narod, nalazi u povijesnoj tranziciji iz zajednice katoličkih naroda Srednje Europe, u novu, južnoslavensku državnu tvorevinu. U tom razdoblju Lučić ostavlja znatnoga traga u kulturno-prosvjetnome, socijalnom i gospodarskom životu Turopolja: pomaže

F. Lučić, 1919. (iz ostavštine, pohranjeno u HGZ)

očuvanju autonomije Plemenite općine turopoljske i njene imovine u novoj državi, podupire izgradnju škola, knjižnica i čitaonica, podizanje i obnovu sakralnih objekata, izgradnju lokalnih cesta i ciglane u Turopolju.

Nezaobilazna je i njegova potpora projektu "Povijesti plemenite općine Turopolja", E. Laszowskog. Uzimajući u obzir to, našim tradicijama izrazito nesklono doba, Franji pl. Lučiću treba priznati da je kroz svoju javnu i političku ulogu dao dostojan odgovor na povijesne izazove.

Kontakt: POUVG 01 6259819

- *Kreativna radionica „Turopoljska arhitektura kroz dječje oči*, listopad 2025, Gradska knjižnica Velika Gorica - Dječji odjel

Organizatori: Gradska knjižnica Velika Gorica

Sudionici: učenici nižih razreda velikogoričkih osnovnih škola

U sklopu Dana europske baštine na Dječjem odjelu Gradske knjižnice Velika Gorica održat će se kreativna radionica "Turopoljska arhitektura kroz dječje oči" koju će voditi prof. Marija Kirinić. Na radionici će se izrađivati i istraživati poznati motivi vezani uz turopoljsku arhitekturu, pružajući mališanima priliku da kroz igru i likovni izraz upoznaju bogatu kulturnu baštinu Turopolja. Radionica je osmišljena kako bi potaknula dječju maštu i ljubav prema lokalnoj tradiciji na zabavan i edukativan način.

Kontakt: djecji@knjiznica-vg.hr